

Zápis a usnesení z 14. jednání Studijní komise FF UK (období 2018-2020)

25. 10. 2019, 9:00, místnost č. 209

Čj.: UKFF/301033/2019

Přítomni:

Členové komise:

Jana Čechurová (odchod 10:20), Renata Landgráfová, Markéta Malá, Lucie Pultrová, Kateřina Šámalová, Zdeněk Štipl (odchod 12h), Martina Vokáčová, Štěpán Zbytovský (předseda)

Hosté:

Aleš Rýznar, M.A. – vedoucí akreditačního oddělení

Prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc. – Ústav českých dějin (ředitel)

Prof. Mgr. Ondřej Pilný, Ph.D. – Ústav anglofonních literatur a kultur (ředitel)

PhDr. Pavlína Šaldová, Ph.D. – Ústav anglického jazyka a didaktiky (ředitelka)

Doc. PhDr. Petr Zemánek, CSc. – Ústav srovnávací jazykovědy (ředitel)

Mgr. Helena Březinová, Ph.D. – Ústav germánských studií (vedoucí skandinávského oddělení)

Mgr. Jan Dlask, Ph.D. - Ústav germánských studií (finské oddělení)

Program:

1. Akreditace SP Historie – české dějiny v evropském kontextu (Bc., NMgr.)
2. Akreditace SP Anglistika-amerikanistika (Bc.)
3. Akreditace SP Srovnávací jazykověda (NMgr.)
4. Akreditace SP Germánská a severská studia (NMgr.)
5. Akreditace SP Filmová studia (Bc. a NMgr.)
6. Diskuze ke koncepci rozvoje

Průběh jednání:

1. Akreditace SP Historie – české dějiny v evropském kontextu (Bc., NMgr.)

Kol. Čechurová působila při projednávání tohoto bodu spolu s kol. Šedivým jako zástupkyně programu. Současná akreditace naběhla v roce 2016, po 3 letech je třeba reakreditace. Během tří let docházelo k průběžným změnám zejm. s ohledem na evaluace, k poněkud výraznějším změnám dochází nyní. Ze specializace se vytvořily 2 moduly (starší dějiny a soudobé a moderní dějiny). Posílena byla seminární forma předmětů. I v přednáškách teoreticko-metodologického typu bude posílen prvek interakce se studenty. V PVP skupinách (obslužné skupiny ke zvoleným modulům) došlo ke změně už před třemi lety. Do té doby byly povinné, teď odráží poptávku (o moderní dějiny je větší zájem než o starší dějiny) a ústav se snaží odstranit participaci vyučujících mimo ÚČD, kteří za výuku začali chtít peníze v rozporu s dosavadní praxí. Zapojení cizích vyučujících je dle předkladatelů také organizačně náročnější (např. sladění jejich způsobu výuky s tím, co potřebuje ÚČD pro své studenty). Předkladatelé se vyslovili k písemně dodanému soupisu aktuálních podnětů současných 12 studentů prostřednictvím kol. Čiháka.

- a. K údajně malé obměně PVP: Nabídka je široká. Jedná se o klasické specializační přednášky, a tak je nabídka společná pro bakalářské i magisterské studium. UČD vypisuje 40 specializačních přednášek ročně, z toho si studenti mají vybrat 5 za celé studium. Jeden vyučující točí 4-5 přednášek, zpravidla máme 8 externistů.
- b. Studenti by preferovali větší propustnost mezi historickými ústavu: Nabídka předmětů odpovídá zaměření pracoviště a studijního plánu.
- c. Studenty zmiňovaná malá možnost *volby při zápisu předmětů*: Patrně se to vztahuje k letošní situaci, kdy katedra PVH na začátku roku neměla zveřejněný rozvrh, takže jí zajišťované semináře šlo zapisovat až s týdenním zpožděním. Ale nabídka je realizována v úplnosti. Zejména středověký modulu je záměrně postaven tak, aby student nemohl uniknout základním „řemeslným“ předmětům (latina, paleografie etc.) - něco z těch těžkých předmětů zvolit musí.
- d. Předměty *Základní problémy studia starších/moderních a soudobých dějin I a II* – na rozdíl od jiných předmětů, kde došlo k posunu směrem k seminární formě, zde považují předkladatelé přednáškovou formu za vhodnou. Nicméně i zde je domluva s vyučujícími, že se posílí interakce se studenty.
- e. Překryv přednášek v NMgr. a Bc. studiu: 80 % látky je nové (v předmětu *Obsahy a formy české státnosti* je výklad určitě zcela nový), co v bakaláři ještě neslyšeli. Částečný překryv se ukázal jako potřebný i vzhledem k absolventům Bc. studia odjinud (nelze nastavit sofistikovaný systém přijímaček, který ověří dílčí znalosti; nelze NMgr. studenty zavázat k absolvování předmětů z Bc. programu). Prezence byla zavedena po zkušenostech s malou účastí na pracně organizovaných exkurzích v rámci předmětu; představu, že se studenti na přednáškách nudí proto, že si látku nastudovali již dopředu, nepovažují předkladatelé za realistickou.
- f. K výtce z evaluací, která se zaměřovala na předmět zajišťovaný množstvím vyučujících: Už letos hodně omezili počet přednášejících podílejících se na předmětu. Ale zase je tu kritika, že je malá pestrost – to považují za protimluv.
- g. Někteří studenti by místo modulů uvítali specializace: jednotlivé disciplíny českých dějin jsou nicméně úzce provázané, ústav na základě zkušeností s dobíhající akreditací nepovažuje za reálné, že se studenti budou kvalitně specializovat v navazujícím magistru na jednu z nich.
- h. SZK – byly tématem úvah na ústavu i bez ohledu na reflexi studentů. Celý minulý rok se připravoval nový systém státnic – současní prváci už to ví, mají na stránkách připravenou a podrobně vysvětlenou transparentní koncepci státnic, které budou rovné a přehlednější než dosud. Skládají se ze 3 otázek: 1. české dějiny; úkolem zde bude vysvětlit v kontextu Evropy základní fenomény českých dějin (revoluce 48, atd.) – 30/40 tematických okruhů, bude vyžadována základní orientace. 2. část reflektuje zvolený modul – tam mají studenti prokázat hlubší znalost problému. Každému modulu nabízí katedra 100 titulů literatury, z toho si mají 30 vybrat. A 20 položek si mohou vybrat mimo seznam, dle vlastního uvážení. Celkem 50 titulů ke zkoušce – a kolem toho se bude státnice točit. Bude tam tedy to, co považuje za důležité katedra i studenti. 3. Metodologie - tematické okruhy, základ tvoří literatura k předmětům, jež garantuje Kamil Činátl, prváky s tím seznámili. Na podnět SK předkladatelé doplní takový základní popis do akreditačního materiálu.

Další debata se odvíjela v reakci SK na předložené argumenty. Byl vysloven názor, že forma předmětu je na koncepční volbě ústavu, jen je třeba dbát na soudržnost předmětů

vyučovaných více lidmi. SK ocenila vstřícnost vůči podnětům z pravidelných studentských evaluací. Výtka, že se něco opakuje „od bakaláře“, zaznívá i v nich, možná jde o nepochopení pedagogického záměru. Otevření skupin PVP pro relevantní předměty z jiných ústavů nemusí být dle vyjádření členů komise složité – může obor obohatit, zatraktivnit. Předkladatelé jsou přesvědčeni, že v soutěži s ostatními základními součástmi je na místě ostražitost vůči přílišné otevřenosti (vycházejí z předpokladu, že kritérium udělených atestací/kreditů bude hrát důležitou roli ve financování ZS). Dle vyjádření členů komise nicméně může konkrétním studentům možnost absolvovat pro ně (nebo jejich projekty) relevantní předměty z jiné ZS usnadnit život; je možné jako PVP něco uznat i ex post.

Obšírně byl diskutován systém diplomových a specializačních seminářů, který členům komise nebyl jasný. Na otázku, zda by nebylo i pro ÚČD výhodné nechat dvouoborovým studentům více času na volbu, zda budou psát diplomku na historii či jinde, uvedli předkladatelé, že DP v jejich programu jsou koncipovány jako náročné práce, na jejichž přípravu je nezbytná delší doba (např. už kvůli termínům zpřístupnění archivních dokumentů apod.). Ze strany studentů dle předkladatelů nebyly na toto téma stížnosti. Předkladatelé osvětlili komisi, jak přibližně vypadá semestrální program v diplomových seminářích. V SISu pak je několik kódů zavěšených pod jedním rozvrženým předmětem. Na výběrový seminář vyučujícího chodí diplomanti, bakaláři i ti, kdo jej plní jako specializační. Je to na první pohled možná poněkud neprůhledné. Jako významnou vnímají předkladatelé pomoc spolku FFabula s orientací studentů; na jeho kurz jezdí dnes většina studentů. Členové komise se pokoušeli navrhnout, aby byl systém již v akreditaci nějak zjednodušen, např. redukcí na jeden diplomní seminář a zbytek specializačních. Změna diplomového semináře na specializační podle předkladatelů nicméně možná je a dochází k ní. Předseda komise navrhnul, aby komise předložila návrh, jak systém těchto seminářů zjednodušit. Kol. Šedivý vyjádřil nespokojenost s jednáním studijní komise.

Usnesení: SK doporučuje pokračovat v akreditačním procesu a dále doporučuje:

- doplnit rámcový popis podoby závěrečných zkoušek (včetně způsobu zadávání otázek);
- naznačit principiální možnost absolvovat relevantní semináře z jiných základních součástí v rámci PVP skupiny 3;
- zvážit funkční zprůhlednění systému Specializačních a Diplomových seminářů.

Hlasování (per rollam): pro 5 – proti 0 – zdrželi se 0

Zpravodajem materiálu bude kol. Zbytovský.

2. Akreditace SP Anglistika-amerikanistika (Bc., NMgr.)

Kol. Pilný úvodem stručně shrnul, že předložená akreditace v zásadě překlápí aktuálně platné obsahy a struktury studia oboru.

V návaznosti na podněty ze studentských evaluací se komise dotazovala na obtížnost závěrečných zkoušek. Dle předkladatelů jsou náročné, co by bylo možné zvážit, je seznam literatury, který se leta nemění. Možná dojde k vyškrtnutí několika položek, ale nechtějí snižovat úroveň oboru, který produkuje kvalitní absolventy s dobrým přehledem o dějinách anglofonních literatur.

Další diskuse se zaměřila na rozdíly mezi závěrečnými zkouškami pro plné a sdružené studium (poznámka v akreditaci odkazuje k souvislosti obsahu zkoušek s absolvovanými předměty), propedeutické předměty (úvod do literární vědy je

záměrně koncipován v anglickém jazyce) či úvod do práce s korpusem (odpovídá popis nové formě, již je předmět zajišťován?). Kurzy koncipované jako dvousemestrální by měly formálně být řešeny stejně jako v didaktickém studiu – předkladatelé ověří. U podobných předmětů v plném a sdruženém studiu jsou nyní jasně rozlišeny kreditové dotace.

Obširnější diskuse se zaměřila na požadavky ohledně jazykových atestů: má být studentům světových jazyků uznán/odpuštěn zápočet z akademického čtení? Komise se přiklonila k názoru předkladatelů, za účel stávajícího modelu společného základu považuje ověření schopnosti číst odbornou literaturu ve dvou světových jazycích. Studentům anglistiky-amerikanistiky tedy bude stačit splnit zkoušku z druhého cizího jazyka. Obory, které chtějí zůstat u požadavku dvou atestů z neborových jazyků, mohou u toho zůstat.

Usnesení: SK Doporučuje pokračovat v akreditačním procesu.

Hlasování (per rollam): pro 6 – proti 0 – zdrželi se 0

Zpravodajkou bude kol. Vokáčová.

3. Akreditace SP Srovnávací jazykověda (NMgr.)

Komise ještě před příchodem hosta shrnula proběhnuvší konzultace s vedením FF UK a dojmy z předložené koncepce rozvoje. Shodla se na následujících usneseních:

Usnesení: SK doporučuje pokračovat v akreditačním procesu a zvážit úpravu počtu jazykových předmětů, která by umožnila navýšení kreditů za další povinné předměty. Komise upozorňuje na nesoulad stávajícího personálního zajištění programu se Standardy FF UK.

Hlasování: pro 6 – proti 0 – zdrželi se 1

Usnesení: SK doporučuje vedení FF UK iniciovat přípravu společného lingvistického studijního programu.

Hlasování: pro 7 – proti 0 – zdrželi se 0

Po příchodu byl kol. Zemánek informován o těchto usneseních. Jak se bude nakládat s programy, které nesplňují personální standardy, zatím není určeno. Vzhledem k minulým případům se SK dohodla doporučit pokračování, ale mluvilo se o tom, zda nenavýšit kreditovou dotaci u povinných předmětů. Komise upozorňuje na nesoulad stávajícího akreditačního programu se standardy FF UK. Katedra si dala s argumentací práci, snad ji bude moci použít při budoucím jednání o otevření PŘ. Předkladatelé jsou nadále otevření jednáním o integraci s dalšími lingvistickými obory; podílejí se na přípravě již minule zmiňovaného magisterského programu. Zpravodajem pro srovnávací lingvistiku zůstává kol. Štipl.

4. Germánská a severská studia (NMgr.)

Při projednávání této akreditace působili kol. Zbytovský a Vokáčová jako zástupci programu. Nejprve byla stručně představena celková koncepce integrovaného

programu. Formální struktura byla předem konzultována s rektorátem, z jejich hlediska není problematická. Plné studium má mít pouze germanistika, ostatní specializace (skandinavistika, nederlandistika, finská filologie) pouze sdružené studium. Každá specializace má 2 lingvistické (synchronní a diachronní) a 2 literárněvědné předměty (literárně historický a metodologický) a jeden překladatelský. Ten němčináři neměli v magistru, ale rádi ho tam teď dali, tahle průprava je důležitá i pro magisterské studenty. Dále byla objasněna částečně paralelní struktura PVP skupin. Předkladatelé se vyjádřili také k evaluačním svodkám, resp. špatně hodnoceným předmětům – předmět dr. Zbytovského oproti údajům ve svodce již několik let není součástí studijního plánu, jednalo se o nedobře pojatý předmět v dojíždějící předminulé magisterské akreditaci. Co se objevuje k celému studijnímu plánu: velká naplněnost a malá kreditová dotace – to jsou výtky němčinářů zejména pro rok 2015/16 – spokojenost s reformou předchozí akreditace je ale teď jednoznačná. Co se týče Moderní skandinávské literatury – komise navrhla možnost rozdělit sylabus na část se souvislým přehledem a přednášky externích hostí. Možná také lze lépe vysvětlit pedagogický záměr, aby studenti jednotlivé části předmětu viděli ve vztahu k celku.

K nederlandistické specializaci: Akreditace je z hlediska výukové zátěže volnější, povedlo se ušetřit 12 hodin u dvouoboru, 16 hodin u jednooboru, to by mohlo pomoci i ohledně pokroku v personálním zajištění. Studentské dojmy a podněty jsou v zásadě pozitivní, je to malá skupina, která tvoří přehled studentů magistra. Větší zaměření na kulturu a historii bude v nové akreditaci možné. Chtěli by víc pedagogů, to oddělení nederlandistiky ale také. Kol. Vokáčová nastínila personální posílení (co do počtu osob, nikoliv úvazků) v posledním roce.

Další debata se zaměřila na počty přijímaných studentů, přechody některých bakalářských studentů na jiné magisterské obory a praxi otvírání skandinavských jazyků. Možná by bylo víc magistrů, kdyby se dala skandinavistika jako jednoobor, ale to katedra nechce, není to účelné. Asi půlka studentů má jinou filologii, zbytek historii apod. SZZk jednotlivých specializací vycházejí z dosavadní podoby, předkladatelé jsou s nimi spokojeni. Nederlandisté se snaží řešit problém pro jednooborové studenty Bc, kteří už nebudou mít návaznost v jednooborovém NMGr.

Usnesení: Komise doporučuje pokračovat v akreditačním procesu. Komise upozorňuje na nesoulad stávajícího zajištění specializací nederlandistika a finská filologie se standardy FF UK.

Hlasování: pro 5 - proti 0 – zdrželi se 2
Zpravodajkou materiálu bude kol. Malá.

5. Akreditace SP Filmová studia (Bc. a NMGr.)

Kol. Svatoňová představila materiál. Akreditace nevykazuje zásadní změny oproti té dosavadní. Pokud se nestane zázrak a nenavýší se personální zajištění, jde jen o to, aby to odpovídalo novým nárokům spíše administrativní povahy. Nemáme žádnou potřebu to radikálně měnit. Žádalo by se personální posílení pracoviště zejména pro magisterský program, na druhou stranu magisterských studentů není mnoho.

Návazná diskuse se soustředila na možnosti případného personálního posílení prostřednictvím zahraničních kolegů nebo stážístů (občas mají, nyní třeba doktoranda, ale ten končí, nelze s tím počítat v akreditaci).

Ve studijním plánu je řada workshopů, Ty mají nepravidelný formát, jsou intenzivnější, často sem jezdí právě zahraniční pedagogové, některé jsou integrované do mezinárodních konferencí, pokryté týdenní Erasmovskými pobyty vyučujících, týdenní festivaly. Je to atypický formát za hodně kreditů, ale je to vždy spojeno s odpovídající intenzivní prací. Komise navrhla, zda by ve dvouoborovém studiu nemohly další workshopy být v PVP skupině. Systém skupin PVP je poměrně složitý. Na jednu stranu je výhoda, že obor jasně kontroluje, jaký typ předmětů v jakém množství studenti absolvují, na druhou stranu je to méně flexibilní jak pro katedru, tak pro studenty. Někteří členové komise navrhovali, že by mohla být zavedena např. jedna větší skupina PVP s 32 kredity s předměty z dějin a teorie.

Předkladatelka dále osvětlila fungování seminářů s dvojitým atestem (zápočet plus zkouška) za 6 kreditů. Komise předkladatelku ujistila, že z čistě formálního hlediska není nutno mít na 6 kreditů něco víc než zápočet, je třeba, aby si předkladatelé sami určili smysluplné zakončení předmětů podle potřeb. Zkouška za diplomový seminář v magisterském studiu u jednooborových i dvouoborových za 4 kredity: jde o chybu, má to být zápočet, opraví se. Komise dále navrhla drobnější změny v preambuli materiálu a upozornila na možnost volnějšího popisu podmínek přijetí.

Usnesení: SK doporučuje pokračovat v akreditačním procesu a případně zvážit funkční úpravy členění skupin PVP.

Hlasování: pro 6 – proti 0 – zdrželi se 0
Zpravodajkou bude kol. Šámalová.

6. Diskuze ke koncepci rozvoje programů/specializací, jejichž personální zajištění neodpovídá standardům FF UK

Studijní komise zevrubně diskutovala o předloženém návrhu struktury koncepce rozvoje a postupu jejího posuzování. Zaměřila se zejména na časovou náročnost procesu (mělo by začít patrně kolem přelomu ledna a února), dále na přesné vymezení role studijní komise (věnuje se výhradně poradenství ohledně studijních záležitostí) a otázky, zda má být do procesu zapojena každoročně nebo jen jednorázově (u oborů, u nichž dosažení standardu bude trvat několik let). Optimalizace studijního plánu se sice řeší v průběhu akreditace, ale může nastat trochu jiná situace a dle některých členů komise může být porada s SK jediné přínosná. Jiní varovali před tím, aby celý systém nevytvářel jen zdání nějakého pokroku, zatímco by pouze vytvářel zástěrku pro další a další otevírání programu bez řádného personálního obsazení. Na druhou stranu upozorňovali na stresující situaci oborů, které přijdou „obhajovat“. Bod jednání byl odročen na listopadovou schůzi SK.

Zapsali: Kristina Kupková, Kateřina Žádníková, Štěpán Zbytovský